

**“THE SYNAGOGUE” by Elias V. Messinas
(Infognomon Editions, Athens, 2022)
20/10/22**

The third round of presentations of the book "The Synagogue" (Infognomon Editions, Athens, 2022) by the author architect-urban planner Dr. Elias Messinas has been completed with great success. A book that presents the research as well as the human stories behind the historic and scientific documentation.

Elias Messinas presented the book and his 30-year research on the architecture and history of the synagogues in Greece and their relationship to the historic centers of Greek cities. Among his most important documentations include the synagogues of Xanthi, Komotini and the Jewish community center of Kavala that served as a synagogue in post WWII, which were later demolished.

Lectures and book presentations about on the synagogues of Greece took place in numerous cities in Northern Greece from Thessaloniki, Ioannina and Kastoria to Veroia, Xanthi, Komotini and Didimoticho.

In **Trikala** Elias Messinas presented the restoration project of the historic Yavanim Synagogue in Trikala during the three-day celebrations of the inauguration of the renovated synagogue on October 14-16, 2022. Elias Messinas was the chief architect coordinator of the project with architects Petros Koufopoulos, Marina Mariantheos, engineer Konstantinos Evangellou and other partners. The event was addressed by the Ambassador of Germany Dr. Ernst Reichel, the President of the Central Board of Jewish Communities David Saltiel, the President of the Jewish Community of Trikala Iakovos Venouziou and the Mayor of Trikala Dimitris Papastergiou who emphasized that *"the city is restoring its history. This synagogue belongs to the city and is a part of the history of Trikala"*.

In **Thessaloniki**, Elias Messinas spoke to students and faculty of the Department of Architects of the Aristotle University of Thessaloniki about the synagogues of Greece in general and Thessaloniki in particular, a city that prior to WWII and the Holocaust had 59 synagogues scattered throughout the city. In addition, he emphasized that the university is built on the site of the former Jewish cemetery, which was destroyed in November 1942 during the German occupation. Elias Messinas, who was also the architect of the restoration projects of the historic Monastirion synagogue, Yad Lezikaron synagogue and the new wing of the Jewish Museum, together with KARD Architects Dimitris Raidis and Alexandros Kouloukouris.

On the book "The Synagogue" and in the research by Elias Messina spoke the Mayor of **Veroia**, Konstantinos Vorgiazidis, stating among others that *"the synagogue of Veroia is the oldest in Northern Greece and is a pole of attraction for many visitors every year, which in collaboration with the vice-mayor of Tourism we seek to maximize it."*

In **Xanthi**, the event was hosted by the Department of Architecture of the University of Thrace. The Department President architect Dimitris Polychronopoulos, coordinated the event. The lecture triggered a discussion that raised issues of preservation and restoration of historic buildings, questions about the strict or non-faithful observance of tradition and the functional character of historic buildings and finally about the sanctity of a space and how this is attributed to restoration projects.

In **Komotini**, on the front page of the "Observer of Thrace" newspaper, Jeni Katsari-Vafiadis, philologist and editor of publications, who presented the book and coordinated the event, stated that *"[the book] records the history of the Jewish communities that flourished in the respective cities, [the author] presenting his case-by-case research process [...] his work notes, in parallel with his feelings, including the narratives of interviewees in the context of cultural history, and, at the same time, he tries through literature and fiction [...] to bring to life the American archaeologist Belle Mazur, who studied the mosaic of the synagogue of Aegina and published her study of ancient synagogues [...] in 1935, handing us her diary, diary-fiction of the author, about a young girl who 'quietly changed history'."*

The historian Vassilis Ritzaleos stated that *"with a considerable delay the history of the Jews of Greece begins to concern both the scientific community and the local societies"*, while the historian Efi Karapoulis stated that *"[the monuments, like the synagogues] for each city, are landmarks that make up its special character and make it special."*

In **Didimoticho**, the Mayor Romylos Hatzigianoglou, welcomed the event and said that *"Christians, Muslims and Jews lived harmoniously in our city [...] events such as today's book presentation by Elias Messinas and Museum Day inspire the world for unity, social cohesion and generate new ideas."*

In **Ioannina** at the Cultural Center "D. Hatzis" the mayor Moisis Elisaf said among others: *"The excellent, original and unique book of our friend, with origins from Ioannina, our beloved architect Elias Messinas "The Synagogue" is the fruit and culmination of a continuous, unceasing, painstaking research and tireless effort to save the historic memory of Greek Jewry [...] In a unique and clear way, using personal stories and testimonies, that the author describes in his book."*

Elias Messinas is an architect and urban planner, graduate of Athens College, Bezalel Academy and Yale School of Architecture, with a PhD and MSc in 'Environment and Development' from the National Technical University of Athens, and a post-doctorate from the Technion. His book "The Synagogue" is the author's tenth book and the fifth on the subject of Greek synagogues. Messinas works with the Municipality of Jerusalem on issues of urban planning and public participation and teaches sustainable design at the Holon Institute of Technology and the University of Patras.

Books by the author Elias Messinas for the synagogues of Greece:

"The Synagogue" (Greek)
Infognomon Editions, Athens, 2022
ISBN: 978-618-5590-21-5

"The Synagogues of Greece: A Study of Synagogues in Macedonia and Thrace: With Architectural Drawings of all Synagogues of Greece"
Foreword by Samuel D. Gruber
ISBN: 979-8-8069-0288-8 paperback / Second edition, 2022
Available through Amazon

"The Synagogue of Veroia"
Greek-English version
Foreword by Samuel D. Gruber
ISBN: 979-884-6836-06-8 / Second edition, 2022
Available through Amazon

"The Synagogues of Salonika and Veroia "
Gavrielidis Publications, Athens, 1997 / Out of circulation

Recent interviews of Elias Messinas:

Elias Messinas' speech at the inauguration of the renovated Trikala synagogue: [HERE](#)
Radio Kan, Israel with Kobi Barkai: [HERE](#)
LIFO with Nikos Bakounakis: [HERE](#)
Radio 'Observer of Thrace 94.0' with Natasha Vafiadis: [HERE](#)
Archisearch with Vassilis Bartzokas: [HERE](#)

For more information and contact:
greeksynagogues@gmail.com

"בית הכנסת" מאת איליאס מסינס
הוצאה לאור 'אינפוגנומן', אתונה, 2022
19/10/22

סבב ההצגות השלישי של הספר "בית הכנסת" (הוצאה לאור 'אינפוגנומן' אתונה, 2022) מאת הסופר אדריכל-מתכנן ערים ד"ר איליאס מסינס הושלם בהצלחה רבה ברחבי צפון יוון במהלך סוכות. הספר מציג את המחקר והתיעוד האדריכלי של איליאס מסינס כמו גם את הסיפורים האנושיים מאחורי התיעוד ההיסטורי והמדעי.

איליאס מסינס הציג את הספר ואת מחקרו בן 30 השנים על האדריכלות וההיסטוריה של בתי הכנסת ביוון ויחסם למרכזים ההיסטוריים של ערי יוון. בין התיעוד של בתי כנסת החשובים ביותר שלו ניתן למנות את בתי הכנסת של קסנטי, קומוטיני והמרכז הקהילתי היהודי של קוואלה ששימש כבית כנסת לאחר מלחמת העולם השנייה, אשר נהרסו מאוחר יותר.

הרצאות ומצגות ספר על בתי הכנסת של יוון התקיימו בערים רבות בצפון יוון כולל בסלוניקי, יואנינה קסטוריה, ורויה, קסנטי, קומוטיני ודידימוטיכו.

בעיר **טריקלה** איליאס מסינס הציג את פרויקט השיחזור של בית הכנסת 'יוונים' ההיסטורי בטריקלה במהלך חגיגות שלושת הימים של חנוכת בית הכנסת המשופץ בבין הימים 14-16 באוקטובר 2022. איליאס מסינס היה האדריכל הראשי של הפרויקט בשיתוף עם האדריכלים פטרוס קופופולוס, מרינה מריאנטאוס, המהנדס קונסטנטינוס אוונגלו ושותפים נוספים. באירוע נאם שגריר גרמניה ד"ר ארנסט רייכל, נשיא הוועד המרכזי של הקהילות היהודיות ביוון דוד שאלטיאל, נשיא הקהילה היהודית של טריקלה יאקובוס ונוזיו וראש עיריית טריקלה דימיטריס פאפאסטרג'יו שהדגיש כי "העיר משחזרת את ההיסטוריה שלה. בית הכנסת הזה שייך לקהילה לעיר. הוא חלק מההיסטוריה של טריקלה."

בסלוניקי הציג איליאס מסינס לפני סטודנטים וסגל המחלקה לאדריכלות באוניברסיטת אריסטוטל בסלוניקי על בתי הכנסת של יוון בכלל וסלוניקי בפרט, עיר שלפני מלחמת העולם השנייה והשואה היו פזורים בעיר 59 בתי כנסת. בנוסף, הדגיש כי האוניברסיטה בנויה במקום בו עמד בית הקברות היהודי לשעבר, שנהרס בנובמבר 1942 במהלך הכיבוש הגרמני. איליאס מסינס, שהיה גם אדריכל פרויקטי השיחזור של בית הכנסת ההיסטורי מונסטיריוטון, בית הכנסת יד לזכרון והאגף החדש של המוזיאון היהודי, יחד עם האדריכלים KARD - דימיטריס ראידיס ואלכסנדרוס קולוקוריס.

על הספר "בית הכנסת" ומחקרו של איליאס מסינס דיבר ראש עיריית **וורויה**, קונסטנטינוס בורגיאזידיס, והדגיש בין היתר כי "בית הכנסת של וורויה הוא העתיק ביותר בצפון יוון ומהווה מוקד משיכה למבקרים רבים מדי שנה, אשר בשיתוף עם סגן ראש עיריית התירות אנו מבקשים למקסם אותו."

בעיר **קסנטי** האירוע נערך על ידי המחלקה לארכיטקטורה של אוניברסיטת תרקיה. נשיא המחלקה האדריכל דימיטריס פוליכרונופולוס, ריכז את האירוע. ההרצאה עוררה דיון שהעלה סוגיות של שימור ושיקום מבנים היסטוריים, שאלות על שמירה קפדנית או לא נאמנה של מסורת ועל האופי הפונקציונלי של מבנים היסטוריים ולבסוף על קדושת החלל וכיצד מיוחסת זאת לפרויקטי שיקום.

בעיר **קומוטיני**, בעמוד הראשון של העיתון "Paratiritis of Thrace", ציינה ג'ני קצארי-ופיאדיס, פילולוגית ועורכת פרסומים, שהציגה את הספר וריכזה את האירוע כי "[הספר] מתעד את ההיסטוריה של הקהילות היהודיות ששגשגו בערים ביוון, [המחבר] מציג את תהליך המחקר שלו

[...] מציין את עבודתו, במקביל לתחושותיו, כולל הנרטיבים של מרואיינים בהקשר של היסטוריה תרבותית, וכן, במקביל, הוא מנסה באמצעות ספרות וברומן [...] להחיות את הארכיאולוגית האמריקאית בל מזור, שחקרה את הפסיפס של בית הכנסת של אגינה ופרסמה את מחקרה על בתי כנסת עתיקים [...] ב-1935, כאשר היא מוסרת לנו את היומן שלה, יומן-סיפורת של המחברת, על נערה צעירה ש'שינתה את ההיסטוריה בשקט'!

ההיסטוריון וואסיליס ריצלאוס קבע כי "בדיחוי ניכר ההיסטוריה של יהודי יוון מתחילה להדאיג הן את הקהילה המדעית והן את החברות המקומיות", בעוד ההיסטוריון אפי קראפוליס קבע כי "[מבנים היסטורים כמו בתי הכנסת] לכל עיר, הם ציוני דרך המרכיבים את אופיו המיוחד והופכים אותו למיוחד."

בעיר **דידימוטיכו** בירך ראש העיר רומילוס האטציגיאנוגלו על האירוע ואמר כי "נוצרים, מוסלמים ויהודים חיו בהרמוניה בעיר שלנו [...] אירועים כמו הצגת ספרו של איליאס מסינס היום ויום המוזיאונים מעוררים השראה בעולם לאחדות, לכידות חברתית ולייצר רעיונות חדשים."

בעיר **יאנינה** במרכז התרבות "ד. חציס" אמר בין היתר ראש העיר משה אליסף: "הספר המעולה, המקורי והייחודי של ידידנו, עם שורשים מיאנינה, האדריכל האהוב אלינו איליאס מסינס, הוא פרי ושיאו של מחקר מתמשך, בלתי פוסק, קפדני ומאמץ בלתי נלאה להציל את הזיכרון ההיסטורי של יהדות יוון [...] בצורה ייחודית וברורה, תוך שימוש בסיפורים ועדויות אישיות, שהמחבר מתאר בספרו".

אדר' ד"ר איליאס מסינס הוא אדריכל ומתכנן ערים, בוגר בצלאל עם תואר שני מבית ספר לאדריכלות באוני' ייל, בעל תואר דוקטור ותואר שני ב'סביבה ופיתוח' מהאוניברסיטה הטכנית הלאומית של אתונה, ועם פוסט-דוקטורט מהטכניון. ספרו "בית הכנסת" הוא ספרו העשירי של המחבר והחמישי בנושא באדריכלות והיסטוריה של בתי הכנסת ביוון. מסינס עובד כמתכנן אורבני של מנהל קהילתי גינות העיר בירושלים בנושא תכנון אורבני ושיתוף ציבור. מלמדת עיצוב ובנייה ירוקה במכון הטכנולוגי חולון ובאוניברסיטת פטרוס.

ספרי איליאס מסינס על נושא בתי הכנסת ביוון:

"בית הכנסת" (ביוונית)

הוצאה לאור 'אינפוגנומן', אתונה, 2022

ISBN: 978-618-5590-21-5

«**The Synagogues of Greece: A Study of Synagogues in Macedonia and Trace: With Architectural Drawings of all Synagogues of Greece**»

עם מבוא של סמואל גרובר

2022, מהדורה שנייה, / ISBN: 979-8-8069-0288-8

ניתן להזמין ב-AMAZON

«**Η Συναγωγή της Βέροιας / The Synagogue of Veroia**»

גרסה יוונית-אנגלית

עם מבוא של סמואל ד' גרובר

2022, מהדורה שנייה, / ISBN: 979-884-6836-06-8

ניתן להזמין ב-AMAZON

«**The Synagogues of Salonika and Veroia**»

הואצה לאור גבריאלידיס, אתונה, 1997 / לא זמין

ראיונות של איליאס מסינס בתקשורת:

נאמו של איליאס מסינה בחנוכת בית הכנסת המשופץ בטריקלה (יוונית): [כאן](#)

רדיו כאן, עם קובי ברקאי (עברית): [כאן](#)

LIFO עם ניקוס בקונאקיס (יוונית): [כאן](#)

Radio Observer of Thrace 94.0 עם נטשה ופידיס (יוונית): [כאן](#)

Archisearch עם ווסיליס ברצ'וקס (אנגלית): [כאן](#)

לפרטים נוספים ויצירת קשר:

greeksynagogues@gmail.com

**Η ΣΥΝΑΓΩΓΗ του Ηλία Β. Μεσσίνα
(Εκδόσεις Ινφογνώμων, 2022)
19/10/22**

Με μεγάλη επιτυχία ολοκληρώνεται ο τρίτος κύκλος παρουσιάσεων του βιβλίου «**Η Συναγωγή**» (Εκδόσεις Ινφογνώμων, 2022) του συγγραφέα αρχιτέκτονα-πολεοδόμου Δρ Ηλία Μεσσίνα. Ένα βιβλίο που παρουσιάζει την έρευνα αλλά και τις ανθρώπινες ιστορίες πίσω από την ιστορική και επιστημονική τεκμηρίωση.

Ο Ηλίας Μεσσίνας παρουσίασε το βιβλίο και την 30-ετή έρευνά του για την αρχιτεκτονική και ιστορία των συναγωγών της Ελλάδος και της θέσης τους στα ιστορικά κέντρα των πόλεων. Στις πίο σπάνιες αποτυπώσεις του περιλαμβάνονται και οι συναγωγές Ξάνθης, Κομοτηνής και η εβραϊκή λέσχη Καβάλας που λειτούργησε ως συναγωγή, που αργότερα κατεδαφίστηκαν.

Διαλέξεις και βιβλιοπαρουσιάσεις για τις συναγωγές της Ελλάδος πραγματοποιήθηκαν σε πόλεις της Βορείου Ελλάδος από τη Θεσσαλονίκη, τα Γιάννενα και την Καστοριά και ως τη Βέροια, Ξάνθη, Κομοτηνή και Διδυμότειχο. Στα Τρίκαλα παρουσίασε το έργο της αναστήλωσης της ιστορικής συναγωγής **Γιαβανίμ στα Τρίκαλα** στο τριήμερο εκδηλώσεων εγκαινίων της ανακαινισμένης συναγωγής στις 14-16 Οκτωβρίου, της οποίας ο Ηλίας Μεσσίνας ήταν ο επικεφαλής αρχιτέκτονας συντονιστής του έργου με τον Πέτρο Κουφόπουλο, τη Μαρίνα Μαριανθέως, τον Κωνσταντίνο Ευαγγέλλου και άλλους εκλεκτούς συνεργάτες.

Την εκδήλωση χαιρέτησε ο Πρόεδρος της Γερμανίας Δρ Ερνστ Ράιχελ, ο Πρόεδρος του ΚΙΣΕ Δαβίδ Σαλιτέλ, ο Πρόεδρος της Ισραηλιτικής Κοινότητας Τρικάλων Ιάκωβος Βενουζίου και ο Δήμαρχος Τρικκαίων Δημήτρης Παπαστεργίου που τόνισε ότι «*η πόλη αποκαθιστά την ιστορία της. Η συναγωγή αυτή ανήκει στην πόλη και αποτελεί ένα κομμάτι της ιστορίας των Τρικάλων*».

Στη **Θεσσαλονίκη** ο Ηλίας Μεσσίνας μίλησε στο **Τμήμα Αρχιτεκτόνων του ΑΠΘ** για τις συναγωγές της Ελλάδος γενικότερα και της Θεσσαλονίκης ειδικότερα, μιάς πόλης που πριν το Ολοκαύτωμα στο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο είχε 59 συναγωγές διάσπαρτες σε ολόκληρη την πόλη. Όπως είναι πλέον γνωστό το πανεπιστήμιο είναι χτισμένο στο χώρο του πρώην εβραϊκού νεκροταφείου, που καταστράφηκε το Νοέμβριο 1942 κατά την γερμανική κατοχή. Ο Ηλίας Μεσσίνας που ήταν και ο αρχιτέκτονας των έργων αναστήλωσης της ιστορικής συναγωγής Μοναστηριωτών, της συναγωγής Γιαντ Λεζικαρόν και της επέκτασης του Εβραϊκού Μουσείου, μαζί με τους αρχιτέκτονες KARD Architects Δημήτρη Ραΐδη και Αλέξανδρο Κουλουκούρη.

Αναφέρθηκαν στο βιβλίο «**Η Συναγωγή**» και στην έρευνα του Ηλία Μεσσίνα ο Δήμαρχος **Βέροιας** Κωνσταντίνος Βοργιαζίδης ο οποίος ανέφερε ότι «*η συναγωγή της Βέροιας είναι η παλαιότερη της Βορείου Ελλάδος και αποτελεί πόλο έλξης για πολλούς επισκέπτες ετησίως, κάτι που σε συνεργασία με την αντιδημαρχία Τουρισμού επιδιώκουμε να το μεγιστοποιήσουμε*».

Στην **Ξάνθη** η εκδήλωση φιλοξενήθηκε από το Τμήμα Αρχιτεκτονικής του Πανεπιστημίου Θράκης. Ο Πρόεδρος του Τμήματος αρχιτέκτονας Δημήτρης Πολυχρονόπουλος συντόνισε την εκδήλωση. Στη συζήτηση τέθηκαν ζητήματα

διατήρησης και αποκατάστασης ιστορικών κτιρίων, ερωτήματα για την αυστηρή ή μη πιστή τήρηση της παράδοσης και του λειτουργικού χαρακτήρα ιστορικών κτιρίων και τέλος για την ιερότητα ενός χώρου και πώς αυτή αποδίδεται στα έργα αναστήλωσης.

Στην **Κομοτηνή** σε πρωτοσέλιδο της εφημερίδας «Παρατηρητής της Θράκης» ανέφερε η Τζένη Κατσαρή-Βαφειάδη, φιλόλογος και επιμελήτρια εκδόσεων, η οποία παρουσίασε και τη δομή του βιβλίου και συντόνισε την εκδήλωση «[το βιβλίο] καταγράφει την ιστορία των εβραϊκών κοινοτήτων που άνθισαν στις αντίστοιχες πόλεις, παρουσιάζοντας και την ερευνητική του κατά περίπτωση πορεία [...] τις σημειώσεις εργασίας του, εν παραλλήλω με τα συναισθήματά του, εντάσσοντας και τις αφηγήσεις των πληροφορητών του στο πλαίσιο της πολιτισμικής ιστορίας, και, συγχρόνως, αποπειράται να σκιαγραφήσει, συνθέτοντας με τους τρόπους της λογοτεχνίας, μυθιστορηματικά [...] να ζωντανέψει την αμερικανίδα αρχαιολόγο Belle Mazur, που μελέτησε το ψηφιδωτό της Συναγωγής της Αίγινας και δημοσίευσε τη μελέτη της για τις αρχαίες Συναγωγές [...] το 1935, παραδίδοντάς μας το ημερολόγιό της, ημερολόγιο-κατασκευή του συγγραφέα, για ένα νεαρό κορίτσι που 'άλλαξε την ιστορία σιωπηλά'».

Ο ιστορικός Βασίλης Ριτζαλέος ανέφερε ότι «με αρκετή καθυστέρηση η ιστορία του εβραϊκού ελληνισμού αρχίζει να απασχολεί τόσο την επιστημονική κοινότητα όσο και τις τοπικές κοινωνίες», ενώ η ιστορικός Έφη Καραπούλη ανέφερε στην τοποθέτησή της ότι «[τα μνημεία, όπως και οι συναγωγές] για κάθε πόλη ευρύτερα, αποτελούν τοπόσημα που συνθέτουν την ιδιαίτερη φυσιογνωμία της και την κάνουν ξεχωριστή.»

Στο **Διδυμότειχο** ο Δήμαρχος Διδυμοτείχου Ρωμύλος Χατζηγιανόγλου, χαιρέτησε την εκδήλωση και ανέφερε χαρακτηριστικά ότι «οι Χριστιανοί, οι Μουσουλμάνοι και οι Εβραίοι ζούσαν αρμονικά στην πόλη μας [...] εκδηλώσεις όπως η σημερινή βιβλιοπαρουσίαση του Ηλία Μεσσίνα και όπως η Ημέρα Μουσείων, εμπνέουν τον κόσμο για ενότητα, κοινωνική συνοχή και παράγουν νέες ιδέες.»

Στα **Ιωάννινα** στο Πολιτιστικό Πολυχώρο «Δ. Χατζή» του Δήμου Ιωαννιτών, ο δήμαρχος Ιωαννιτών Μωϋσή Ελισάφ ανέφερε μεταξύ άλλων: «Το εξαίρετο, πρωτότυπο και μοναδικό βιβλίο του φίλου και συμπατριώτη μας αρχιτέκτονα Ηλία Μεσσίνα «Η Συναγωγή» αποτελεί καρπό και επιστέγασμα μιας συνεχούς, αδιάκοπης, επίπονης έρευνας και ακούραστης προσπάθειας για τη διάσωση της ιστορικής μνήμης του Ελληνικού Εβραϊσμού [...] Με ανεπανάληπτο και γλαφυρό τρόπο αξιοποιώντας προσωπικές ιστορίες και μαρτυρίες περιγράφει ο συγγραφέας στο βιβλίο του.»

Ο Ηλίας Μεσσίνας είναι αρχιτέκτονας Δρ Μηχανικός και πολεοδόμος απόφοιτος του Κολλεγίου Αθηνών και του Πανεπιστημίου Yale των ΗΠΑ, με διδακτορικό και MSc στο Περιβάλλον και Ανάπτυξη από το ΕΜΠ και μεταδιδακτορικό από το Technion. Το βιβλίο του «Η Συναγωγή» είναι το δέκατο βιβλίο του συγγραφέα και το πέμπτο πάνω στο θέμα των συναγωγών της Ελλάδος. Συνεργάζεται με τον Δήμο Ιεροσολύμων πάνω σε θέματα αστικού σχεδιασμού και δημόσιας διαβούλευσης και διδάσκει αιεφορικό σχεδιασμό μεταξύ άλλων στο Holon Institute of Technology και στο Πανεπιστήμιο Πατρών.

Βιβλία του συγγραφέα Ηλία Μεσσίνα που κυκλοφορούν για τις συναγωγές της Ελλάδος:

«Η Συναγωγή»

Εκδόσεις Ινφογνώμων, Αθήνα, 2022

ISBN: 978-618-5590-21-5 / έκδοση 2022

«The Synagogues of Greece: A Study of Synagogues in Macedonia and Trace: With Architectural Drawings of all Synagogues of Greece»

Foreword by Samuel D. Gruber

ISBN: 979-8-8069-0288-8 paperback / 2022 Δεύτερη έκδοση

Από το Amazon

«Η Συναγωγή της Βέροιας / The Synagogue of Veroia»

Ελληνο-αγγλική έκδοση

Foreword by Samuel D. Gruber

ISBN: 979-884-6836-06-8 / 2022 Δεύτερη έκδοση

Από το Amazon

«Οι Συναγωγές της Θεσσαλονίκης και της Βέροιας»

Εκδόσεις Γαβριηλίδης, Αθήνα, 1997 / Εκτός κυκλοφορίας

Πρόσφατες συνεντεύξεις του Ηλία Μεσσίνα:

Ο λόγος του Η. Μεσσίνα στα εγκαίνια της ανακαινισμένης συναγωγής Τρικάλων: [ΕΔΩ](#)

Ραδιόφωνο Καν, Ισραήλ με τον Κόμπι Μπαρκάι: [ΕΔΩ](#)

LIFO με τον Νίκο Μπακουνάκη: [ΕΔΩ](#)

Ράδιο Παρατηρητής της Θράκης 94.0 με τη Νατάσα Βαφειάδη: [ΕΔΩ](#)

Archisearch με τον Βασίλη Μπαρτζώκα: [ΕΔΩ](#)

Για περισσότερες πληροφορίες και επικοινωνία:

greeksynagogues@gmail.com